

LIBERAN

UNGDOM

#2016:1

Trygghet och tradition



FÖRE OCH EFTER FOLKHEMMET/
TYPISKT SVENSKT/
STAR WARS/ RÖSTRÄTTSÅLDER



Ledare:

Jag föddes under en otrygg tid i Sveriges historia. Det var sommaren 1993 och Sverige befann sig i en av de djupaste ekonomiska kriser som drabbat landet. Året innan hade svenskarna fått bekanta sig med 500 % marginalränta och flytande växelkurs. Min faster som under den tiden levde i södra Europa tyckte synd om mig som skulle få växa upp i ett Sverige vars ekonomiska situation var allt annat än trygg.

Samtidigt kunde jag inte vara född under en tryggare tidsperiod. Berlinmuren hade fallit, Sovjetunionen var upplöst och kalla kriget var slut. Nya demokratiska stater började växa fram bakom järnridån och Sverige gick med i Europeiska unionen. Det var ett annat Sverige jag skulle få växa upp i. Högervägen hade avreglerat Sverige och skapat ett nytt samhälle där allt mindre kretsade runt staten. TV4 gjorde intåg i TV-sofforna, Bingolotto blev en ny tradition att varje vecka samla sig kring och tacos blev svensk nationalrätt. Avstånden mellan människor krympte när internet öppnade upp en ny digital värld som skapade internationell interaktion och förståelse för varandra.

Till tonerna av "Wind of change" var vi redo att kliva in i 2000-talet, vi var så optimistiska inför framtiden att inte ens skrämpropaganda som millenniebuggen eller jordens undergång kunde stoppa oss. Inte konstigt att man som 90-talist blev progressiv.

"Vägen till att känna sig trygg är att aldrig känna sig säker" – Tjeckiskt ordspråk

Trevlig läsning!

Anders Viking Pettersson
Redaktör

Liberal ungdom #2016:1

INNEHÅLL

10 TEMA: TRYGGHET OCH TRADITION

4. Hänt i LUF-landet

6. Aktuellt - Berätta om Friheten

16. Traditioner

18. Typiskt svenskt

20. Efter folkhemmet

24. Krönika

26. Kultur

28. Notiser

30. Duellen



Redaktion och produktion

Kontakta redaktionen på mav.pettersson@gmail.com



Anders Pettersson
Redaktör



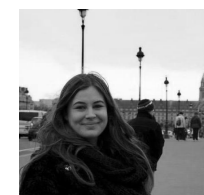
Freddy Karlsson
Illustratör



Maria Bark
Illustratör



Sigrid Rydell Johnson
Skribent



Clara Eklöf
Skribent



Hannes Rudsäter
Skribent

Ansvarig utgivare
Thea Andersson

Grafisk form
August Ekman Öhrn

Layout och redigering
Thea Andersson

Skribenter i detta nummer
Simona Mohamsson, Joar Forssell

Tryck
Danagård Litho

Omslag
Maria Bark

ALLA BILDER LICENSIERADE UNDER CREATIVE COMMONS
OCH FINNS VIA FLICKR OM INTE ANNAT ÄR ANGIVET



Liberal ungdom ges ut av Liberala ungdomsförbundet och utkommer fyra gånger om året.

LUF är Liberalernas ungdomsförbund, och verkar för individuella rättigheter, marknadsekonomi och global frihet. Bli medlem på luf.se.

BLOCKERA BLOCKADEN

Den 12 januari inledde fackförbundet Livs en blockas mot bageriet baka på Hisingen, då de vill tvinga bageriet att skriva kollektivavtal med dem. Detta trots att Baka stenungs-bageri redan hade avtal för sina 17 anställda. Men personalen är knuten till fackförbundet Hotell- och restaurang, medan Livs vill att bagarna ska tillhöra just Livs. 24 timmar senare inledde LUF Storgöteborg en blockad mot fackförbundet Livs huvudkontor i Göteborg. Den symboliska blockaden mot Livs var en reaktion mot fackförbundets maffia-metoder. Med reflexvästar och kampanjmaterial uppmärksammades göteborgare om den pågående kampen mellan det lilla bageriet och det gigantiska fackförbundet. Självklart ska det vara det var schyssta villkor på arbetsmarknaden – men i detta fall är det fackförbundet som förstör den. I stället för att jaga småföretag och företagare borde facket ge sig på de företag som inte är seriösa och hjälpa medarbetare som inte har några bra villkor.

Stridsåtgärden med blockad handlar alltså inte ens om huruvida företaget ska ha kollektivavtal eller inte utan om hos vilket förbund. Åtgärden som Livs vidtog saknade både vett och sans.



Foto: Sharoken Hanna och blockad-blockaden i Göteborg tillsammans med LUF Väst.

LIBERALER FÖRÄNDRAR

När man blir politiskt engagerad och går med i ett ungdomsförbund har man stora visioner om hur man vill förändra samhället. LUF Storstockholms distriktsordförande Cecilia Johnsson lyckades skapa förändring när hon motionerade förra året om att hämndporr ska vara ett sexualbrott på LUF Storstockholms årsmöte. Det gick senare till att bli LUF:s och Liberalernas officiella politik och nu har det blivit regeringspolitik.

Hämndporr innebär att privata bilder med sexuell karaktär sprids för att kränka och förnedra en person. Problemet har tidigare varit att det inte har funnits entydig lagstiftning och hämndporr har fallit under flera lagar, vilket har gjort att det har varit svårt för offret att få upprättelse. Men tack vare en ung engagerad luffare kan det bli ändring på det.



ANDERS FOR VICE PRESIDENT

På andra sidan Atlanten pågår valrörelsen om vem som ska bli USA:s nästa president. Men redan i vår kommer den globala paraplyorganisationen för unga liberaler, International Federation of Liberal Youth (IFLRY), välja en ny styrelse, däribland vice presidenten.

LUF:s officiella kandidat till vice president är Anders Rehnberg från Göteborg. Anders har tidigare arbetat som resande ombudsman med ansvar för LUF Värmland och LUF Halland under supervalåret 2014. Han fortsatte sedan med att jobba ett år som förbundsadministratör och sitter idag bland annat i LUF:s internationella utskott. Anders Rehnberg kandiderar på att stärka organisationer utanför Europa och att IFLRY, i högre utsträckning, ska bli en länk mellan medlemsorganisationerna.

ÖVRIGT

Universitet liberal 2016

Förbundet anordnar universitet liberal den 11-13:e mars. Temat för utbildningen kommer att vara *liberalism*. För första gången någonsin håller vi till i Katrineholm.

Ny förbundsombudsperson

Förbundet har anställt Lilia Romanevitch som förbundsombudsperson. Förbundsombudspersonen är den som har ansvar för medlemsregister, hemsida och ekonomi, men planerar också utbildningar tillsammans med övriga förbunds-expeditionen.

Årets första basliberal

För ett par veckor sedan höll förbundet i årets första basliberal. LUFs basutbildning för nya medlemmar. Som vanligt var det jätteroligt, förbundets utbildning basliberalen går i mån av behov och regelbundet under året. Håll utkik efter nästa!



Hur stor ska välfärdsstaten vara och hur ska den finansieras? Att prata om fälvärdsstatens kostnader och omfång har blivit radikalt mer aktuellt under de senaste månaderna. Flyktingkrisen har bidragit till en kostnadsdiskussion och ett ifrågasättande av liberala rättigheter såsom att röra sig fritt över gränser. I den här texten berättar Joar Forssell om hur viktigt det är att prata om friheten särskilt när världen skälver.

Berätta om friheten

TEXT: JOAR FORSSELL

Skyskrapor, domstolar, skolor, rikedom. Tecknen på och symbolerna för civilisation och välbefind är många och starka. Där det finns kunskap, rättsskydd, säkerhet och frihet blomstrar både människor och samhällen. För sex år sedan satte jag mig på planet till Kurdiska Irak och staden Hawler/Erbil där min mor skulle starta landets första socionomutbildning. Det jag såg när planet flög in över staden skakade om mina fördomar och öppnade mina ögon för frihetens kraft.

De flesta av oss som växt upp på nittioalet i det skyddade Sverige och som någorlunda följt med i nyhetsrapporteringen har nog en bild av Irak som krigshärjat, relativt fattigt och ganska farligt. Det jag såg när jag flög in över Hawler var istället höga skyskrapor, köpcentrum, gröna trädgårdar och nya motorvägar. Det jag såg var kanske inte rikedom och frihet rakt igenom, men det jag såg var hoppfullt och det fick mig att öppna ögonen.

Jag spenderade en stor del av min tid med mors

studenter och fick höra deras berättelser. Ziyad berättade för mig om hur befrielsen av Kurdiska Irak gjort det enklare att interagera med omvärlden. Han hade lättare att hålla kontakt med familj i andra länder, utbudet av mat och annat han och de andra studenterna ville ha hade ökat och han kände till flera personer som bedrev affärer både med Sverige och andra länder dit kurder tidigare flytt. Ziyad berättade att den relativa säkerhet landet upplevde, skyddet av entreprenörers egenhet, möjligheten att handla med andra länder och att Sverige gett skydd åt de som flytt förtrycket nu lade grunden för tillväxt och välbefind.

Det här är ingen nyhet eller något oförutsägbart. Människor har i alla tider rört sig över gränser, ibland frivilligt och ibland för att de behövt. Mycket av det vi idag håller för svenskt kommer från helt andra delar av världen. Smålands glasbruk och falafeln vi äter på vägen hem sent om natten hade för oss bara varit drömmar om det inte vore för att människor rört sig över gränser



Vad som däremot är förvånande är hur liberala företrädare förespråkar stängda gränser och målande av den generella SOCIALDEMOKRATISKA VÄLFÄRDSSTATEN framför människors liv. Det är förvånande för den liberala berättelsen är inte en berättelse om hur stora system lyfter människan eller om hur STATENS RESTRIKTIONER stärker samhället. Den liberala berättelsen handlar om hur många enskilda människor FRIVILLIGT SAMARBETAR genom handel, entreprenörskap, kultur, ideellt arbete och bygger samhället underifrån. «

och tagit med sig sina kulturella uttryck och sina kunskaper.

Det är heller ingen överraskning att det nu rör sig ännu fler människor än tidigare över både Sverige och andra länders gränser. Globaliseringens tidevarv där rörligheten ökar och fler söker sina drömmars mål i andra länder än de fötts har vi kunnat förbereda oss på länge. Likaså känner vi redan till att klimatförändringarna redan nu driver människor på flykt och skapar konflikter i stora delar av världen.

Vad som däremot är förvånande är hur liberala företrädare förespråkar stängda gränser och målande av den generella socialdemokratiska välfärdsstaten framför människors liv. Det är förvånande för den liberala berättelsen är inte en berättelse om hur stora system lyfter människan eller om hur statens restriktioner stärker samhället. Den liberala berättelsen handlar om hur många enskilda människor frivilligt samarbetar

genom handel, entreprenörskap, kultur, ideellt arbete och bygger samhället underifrån. Den enskilt viktigaste grundbulten för ett blomstrande samhälle är inte en stark stat utan starka individer som med egen kraft och egna idéer bygger samhället så som vi vill ha det. Vårt ansvar som liberala politiker och opinionsbildare är både att stå upp för den enskildes absoluta rätt att bosätta sig varthelst hen vill och att berätta om vilken kraft friheten är för välbefind och utveckling.

Vi i liberala ungdomsförbundet har inte berättat tillräckligt om varken människans rätt att röra sig fritt eller kraften som släpps lös då vi låter människor bygga sina egna liv. Vi har heller inte i tillräcklig grad kritiserat vårt moderparti när de under höst och vinter landat fel i migrationsfrågorna.

Ställningstagandena Liberalerna gjort bygger i grunden på världsbilden att det finns en konflikt mellan välfärdsstaten och migrationspolitik. Om



Konkret betyder det att STATEN behöver KRYMPA och statens åtaganden MINSKA I OMFATTNING. «

migrationsströmmarna ökar måste välfärden betala. I detta val har partiet gjort det tydligt att man kommer att prioritera välfärdsstaten. Vid flera tillfällen motiverade partiföreträdare till exempel avstängningen av Öresundsbron med just detta. Att det finns, som man säger, en mållkonflikt och att det socialliberalt riktiga är att försvara välfärdsstaten. Problemen med detta är flera. Välfärdsstaten partiet försvarat har inte byggts på liberala grunder, den har primärt byggts på socialistiska eller socialdemokratiska grunder. Idén har inte varit att låta människor vara fria utan att kontrollera hur människor lever sina liv och att vi ska leva likadant.

Vi liberaler får inte köpa den socialdemokratiska välfärdsuppfattningen och på socialdemokratiskt manér vilja stänga ute varken flyktingar eller arbetskraftsinvandrare. Välfärden finns inte till för att försvara arbetarklassens intressen mot kapitalismen eller för att utjämna varje inkomstskillnad.

Istället måste vi utforma välfärdsstaten efter liberala värden och för en liberal linje i migrations- och välfärdspolitiken. En sådan politik bygger på målen att göra klassresor möjliga, att individer kan eftersträva sina drömmars mål och bygga både sina egna liv och samhället.

Konkret betyder det att staten behöver krympa och statens åtaganden minska i omfattning. Höga skatter som idag hindrar vanliga människor från att bygga upp ett startkapital eller investera i en uppfinning måste sänkas. Stora delar av välfärden vi idag tror är "gratis" måste istället få en ökad självfinansiering. Vi behöver vänja oss av vid att staten tar hand om alla våra problem genom hela livet, istället bör staten koncentrera sig på färre saker och låta människor klara sig själva i högre utsträckning. En rimlig väg framåt är att skära i sådant som faktiskt inte är väsentligt för att människor ska få en sjysst start i livet eller för att ingen ska leva i verklig fattigdom och elände.



Foto: SVT

Valet står mellan en stat som skämmer bort ett fåtal med lyx som hockeyhallar och reglerar bostadsmarknaden så att lägenheterna blir dyra och få, eller en stat som ger skydd och grundläggande välfärd som grundskola och akutsjukvård men sedan låter oss bestämma lite mer själva. Det senare alternativet är det humanare, det möjliggör både frihet för oss som redan bor här och möjligheten för andra att söka sig hit för att bygga sina liv.

När jag för sex år sedan kom hem efter resan till Kurdiska Irak hade jag med mig både Ziyads vänskap och berättelse. Sedan dess har mycket hänt. Inte minst har Daesh förödande framfart kraftigt begränsat friheten i regionen och med sin terror drivit många människor på flykt. Här i Sverige har politiker allt som oftast reagerat med rädsla. Ziyads och den liberala berättelsen är därför viktigare än någonsin, och att vi berättar den är en förutsättning för att den sprids.

Jag uppmanar dig att prata med dina vänner, din familj, människor på stan och din lokala Liberalerna-företrädare. Berätta då om människors rätt att fly och berätta om den samhällsbyggande kraft friheten är. Och allra helst få dem att göra så jag gjorde för sex år sedan, att teckna medlemskap i Sveriges bästa frihetsrörelse Liberala ungdomsförbundet och börja berätta den liberala berättelsen.

Temat för det här numret är trygghet och tradition, en fras som också är bekant som Sverigedemokraternas slogan. Ofta kretsar dialogen kring det svenska folkhemsprojektet, när någonting "har gått sönder i Sverige" debatteras ofta Alliansens påverkan på det som var folkhemmet. I den här artikeln går Hannes Rudsäter igenom Sverige före folkhemmet och uppkomsten av densamma.

Före folkhemmet

TEXT: HANNES RUDSÄTER

Socialdemokraterna byggde folkhemmet men ett hus anläggs aldrig utan grund. Redan innan socialismen nått Sverige hade liberaler drivit igenom floder av frihets- och rättighetsreformer. Utan dessa gärningar hade inte folkhemmet varit möjligt.

Den 18 januari 1928 lanserade Per Albin Hansson begreppet folkhemmet. För Per Albin var det en metafor för det välfärdssamhälle han ville skapa. Sverige skulle vara ett land för alla medborgare. Garant för varje människas sociala och ekonomiska trygghet skulle vara staten. Lagen om folkpension 1935, två veckors lagstadgad semester 1938 och allmän sjukförsäkring 1955 är exempel på vad folkhemstanken i praktiken resulterade i. Och, måste nämnas, höga skatter.

Begreppet liberal gör entré

På 1820-talet, i en tid då monarken hade stort inflytande (1809 års regeringsform slog fast att "Konungen äger at allena styra Riket", även om exempelvis den lagstiftande makten faktiskt delades mellan kung och parlament efter

inspiration från Montesquieu) och tryckfriheten inskränks, etablerades begreppet liberal i Sverige. Tidningar och litteratur, bland annat Argus och det då liberala Aftonbladet, kom att spela huvudroller. I text argumenterades det för ökat folkligt inflytande, parlamentarism, näringsfrihet, tryckfrihet och jämställdhet. Argus och Aftonbladet censurerades och drogs in, men återkom ständigt under nya namn. Dessutom hade skotten Adam Smiths Om nationernas välbefinnande skapat opinion för näringsfrihet och liberalisering av ekonomin.

Liberal stormaktstid

På 1840-talet inleddes den liberala stormaktstiden. I Svensk politik skriver Per T Ohlsson utförligt om de kommande 25 årens mycket höga reformtempo. Här följer en summering. Så, håll andan:

Genom en grundlagsreform gjordes statsråden 1840 mer självständiga från kungen; ett av många steg för att minska monarkens makt. 1842 infördes, efter liberala krav, folkskolan.



TACK VARE LIBERALER avskaffades det förlegade systemet, och tvåkammarriksdag infördes. Dessvärre var beslutet ingen demokratisk kioskvältare: Endast VAR FEMTE VUXEN MAN var röstberättigad. Under denna sista ståndsriksdag togs dock ett annat viktigt beslut: Sverige anslöt sig till det europeiska FRIHANDELSSYSTEMET. «

Redan då visste liberaler att klassresan börjar i klassrummet.

Mängder av fri- och rättigheter utvidgades. Tryckfriheten återinfördes i Sverige. Inre och yttre passtvang avskaffades. Ända fram till år 1914 skulle det vara lagligt för utlänningar att fritt bosätta sig, arbeta och röra sig i Sverige. Det blev möjligt att lämna Svenska kyrkan. Judar fick tillåtelse att slå sig ner varhelst i landet. Husbönder framtogs rätten att misshandla sitt tjänstefolk.

I samma veva genomfördes två jämställdhetsreformer: Lika arvsrätt för söner och döttrar blev gällande i hela landet. 1856 la regeringen, som nu leddes av de liberala Johan August Gripenstedt och Louis De Geer, en proposition om att ogifta kvinnor skulle bli myndiga vid 25 års ålder. Den antogs av riksdagen två år senare.

Samtidigt skedde omläggningar av den ekonomiska politiken. Skråtvånget försvann. Fattigvårdsförordningen gjorde socknarna

ansvariga för att hjälpa människor utan egna medel. 1864 blev näringsfriheten fullständig. 1866 avslutades den sista ståndsriksdagen någonsin. Tack vare liberaler avskaffades det förlegade systemet, och tvåkammarriksdag infördes. Dessvärre var beslutet ingen demokratisk kioskvältare: Endast var femte vuxen man var röstberättigad. Under denna sista ståndsriksdag togs dock ett annat viktigt beslut: Sverige anslöt sig till det europeiska frihandelssystemet.

En ny generation

Efter införandet av tvåkammarriksdag uppstod stiltje i svensk politik. Målet var nått. En ny generation, med nya visioner, trädde därför in i samhällsdebatten: de av Adolf Hedin ledda Nyliberalerna. Partiet är ett av de första i svensk historia och en föregångare till dagens Liberalerna. Man ansåg att rösträtten måste utvidgas, parlamentarism införas, sociala reformer komma till stånd och kvinnlig frigörelse förverkligas. 1869 lade den nyliberale riksdagsledamoten A W Uhr den första



1890 grundades SVERIGES ALLMÄNNA RÖSTRÄTTSFÖRBUND. Ordförande blev liberalen Julius Mankell. Faktum är att rörelsen dominerades av just liberaler. I rösträttsfrågan ENADES MAN MED SOCIALISTER mot en gemensam fiende: konservatismen. Kampen för mannens rätt till inflytande prioriterades framför kvinnans, även inom demokratorörelsen. 1903 kom därför Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt (LKPR) till världen. DEN RYMDE FRÄMST LIBERALER, men även en hel del socialistiska kvinnor. «

motionen någonsin om allmän rösträtt för män. 1884 skrevs ännu en historisk riksdagsmotion: liberalen Fredrik Borgs, om rösträtt för kvinnor. Ett par år tidigare hade en viss studentförening i Uppsala bildats; LUF:s föregångare Verdandi. Två av medlemmarna var nära vänner och skulle senare bli statsministrar: Karl Staaff och Hjalmar Branting.

Rikets första ansats till en sociallagstiftning gjordes 1889, efter en motion lagd av Adolf Hedin: Lagen krävde att kontroller genomfördes i syfte att säkerställa att fabriker uppnådde vissa hygienkrav och minimerade risken för olyckor.

Mot denna bakgrund hölls ett tal i Malmö den 6 november 1881. August Palm fick snabbt genomslag med sitt föredrag "Hvad vil Social-Demokraterna?". Socialismen nådde Sverige. Även tidigare hade arbetare organiserat sig i bildningscirklar och fackföreningar, men Mäster Palm ansåg det problematiskt att sällskapen dominerades av liberaler. 1889 skulle Sveriges socialdemokratiska arbetareparti komma att bildas.

Rösträttsrörelsen – den gemensamma kampen

1890 grundades Sveriges allmänna rösträttsförbund. Ordförande blev liberalen Julius Mankell. Faktum är att rörelsen dominerades av just liberaler. I rösträttsfrågan enades man med socialister mot en gemensam fiende: konservatismen. Kampen för mannens rätt till inflytande prioriterades framför kvinnans, även inom demokratorörelsen. 1903 kom därför Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt (LKPR) till världen. Den rymde främst liberaler, men även en hel del socialistiska kvinnor.

1896 valdes den förste socialdemokraten in i riksdagen – på en liberal lista – Hjalmar Branting. 1905 utsågs Liberala samlingspartiets Karl Staaff till statsminister. Regeringen blev kortlivad, men var ändå sensationell i två avseenden: Dels gjorde den genast klart att demokratiseringen var dess viktigaste uppgift, dels bildade den Sveriges första vänsterministär (ja, liberalismen har sitt ursprung på politikens vänstersida i den meningen att den vänder sig mot det konservativa privilegie- och



Mötesaffisch från 1917

ståndssamhället). Efter att liberaler och socialister fått upp frågan på agendan tvingades en motvillig konservativ regering acceptera införandet av allmän (men inte lika) rösträtt för män 1909. Undantagna var personer som inte betalat sin skatt och personer som gått i konkurs.

1911 blev Karl Staaff återigen statsminister. Nu infördes allmän folkpension, en gammal Adolf Hedin-käpphäst, och Socialstyrelsen inrättades. ”Den första byggstenen i ett offentligt och generellt socialförsäkringssystem i Sverige lades på plats av en liberal regering”, skriver Per T Ohlsson i Svensk politik. Sex år senare bröts ny mark: Parlamentarismen slog igenom i Sverige. Från och med detta år skulle regeringen baseras på parlamentets utformning, snarare än på (som tidigare) kungens intressen. Tvärtemot Gustav V:s vilja bildades en vänsterregering, i vilken Socialdemokraterna för första gången ingick, som leddes av Liberala Samlingspartiets Nils Edén. Regeringen valdes med avsikten att nu, slutligen, införa allmän och lika rösträtt för män och kvinnor. Med det skulle man lyckas: 1921 blev demokratin äntligen verklighet. Ministären Edén lagstiftade också om åtta timmars arbetsdag. Enligt en ny äktenskapsbalk var mannen inte längre målsman för sin hustru. En utredning om att avskaffa dödsstraff i fredstid

tillsattes. Några år senare skulle utredningen resultera i att dödsstraffet förbjöds. Sverige anslöt sig till NE, Nationernas förbund. I och med att det gemensamma målet demokrati uppnåtts var det nu dags för socialdemokrater och liberaler att gå skilda vägar.

Hur föddes folkhemmet?

Under en remissdebatt i riksdagens andra kammare den 18 januari 1928 använde sig Socialdemokraternas dåvarande partiordförande Per Albin Hansson av en metafor som skulle komma att definiera hans politiska gärning: ”I det goda hemmet råder likhet, omtanke, samarbete, hjälpsamhet. Tillämpat på det stora folk- och medborgarhemmet skulle detta betyda nedbrytandet av alla sociala och ekonomiska skrankor, som nu skilja medborgarna i privilegierade och tillbakasatta, i härskande och beroende, plundrare och plundrade.” Per Albin var dock inte den som myntade uttrycket folkhemmet. Anders Johnson skriver 2006, i Timbros Folkhemmet före Per Albin – om välfärdssamhällets liberala och privata rötter, att begreppet kring sekelskiftet användes i opolitiskt syfte, till exempel som beskrivning av en plats på vilken mindre bemedlade billigt kunde få tillgång till böcker och tidningar. Liberalen



Per Albin Hansson, förstamajtal 1945, TT Arkiv

Alfred Petersson i Påboda, jordbruksminister under såväl Staaff som Edén, drömde 1906 om ”ett människohem, ett stort folkhem”. Hans Dahlqvist, historiedoktor vid Linnéuniversitetet, konstaterar i Historisk tidskrift 2002 att den konservativa statsvetaren och politikern Rudolf Kjellén 1912 skrev om folkhemmet. Vad Kjellén hade, förklarar Dahlqvist, var emellertid en nationalistisk vision, snarare än en välfärdsvision: ”Endast på sin egen grund kan Sverige byggas ut till det lyckliga folkhem, som det är ämnadt att blifva”, uttryckte sig Kjellén. Sveriges chans att blomstra var genom en hierarkisk, icke-demokratisk ordning.

Klassamhället skulle bevaras, och var klass hållas på plats och spela sin roll. Per Albin Hansson var inte först med folkhemmet. Däremot omdefinierade han begreppet. Socialdemokraterna skulle utjämna klasskillnaderna. Man skulle bli ett folkparti, snarare än ett arbetareparti.

Grunden var lagd

År 1920 utsågs Hjalmar Branting till Sveriges förste socialdemokratiska regeringschef någonsin. Han blev inte den sista. Efter att Per Albin Hansson höll sitt berömda tal om

folkhemmet skulle snart en sossedynasti ta sin början. Mellan 1932 och 1976 (med undantag för sommaren 1936) skulle Socialdemokraterna regera oavbrutet, och bygga upp det så kallade folkhemmet. Partiet har genomfört mängder av sociala reformer. Det kan ingen ta ifrån Socialdemokraterna, vare sig den som jublar eller den som suckar åt höga skatter och generösa bidragssystem. Däremot bör liberaler oftare lyfta fram att det var våra föregångare som införde allmän folkskola, tryck- och näringsfrihet, utvidgade religionsfriheten och utökade jämställdheten. Fram tills 1930-talet var det dessutom liberalismen som dominerade svensk välfärdsdebatt. Liberaler införde allmän folkpension, fattighetsförordningen och skapade en första sociallagstiftning. I regering och rösträttsförbund förde vi sedan in demokratin i Sverige, tillsammans med socialdemokrater. Per Albin byggde folkhemmet. Liberalismen lade grunden till vårt moderna samhälle. Det kan ingen ta ifrån oss, men det pratar vi för lite om.

Traditioner för samtiden och framtiden

TEXT: SIMONA MOHAMSSON

Traditioner är inte statiska, de utvecklas ständigt med tiden. Nya generationer får nya tankar, nya idéer, nya sätt att göra saker på. Vi inser sällan att denna positiva förändring sker inom ramen för kultur och traditioner. Vi talar ofta om att "överge våra traditioner", istället för att tala om vad vi vinner och på vilket sätt traditioner ändrats till det bättre. Vi verkar för att separera tekniska framsteg och nytänkande från kultur och traditioner. Trots att det är på grund av kulturoch traditioner som framsteg är möjliga.

Tradition är befintlig kunskap. En tradition är en grupp besluktade idéer som har pågått under en lång tid. I vissa fall har människor tillbringat den tiden åt att försöka förbättra idéerna. Dynamiska traditioner är viktiga eftersom de innehåller delar av vår bästa kunskap. Traditioner innehåller

endast människors bästa idéer från det förflutna. Men de kan också vara farliga. Dynamiska traditioner konkurrerar genom att vara så användbara som möjligt. När vi hittar något fel med en tradition så bör vi förbättra traditionen, inte överge den. Vi bör sträva efter ett sätt att kunna ändra traditionen, men samtidigt också kunna behålla befintlig kunskap och historia.

Anthony Giddens, chef för London School of Economics, sade i en Reith föreläsning: "Du kan behandla den globala ålder idag som en kamp mellan modernitet och tradition." Han varnar oss att fundera över det som vi kallar tradition som faktiskt kan vara skapelser av den moderna världen. Tradition, enligt Giddens, har flera viktiga delar. För det första handlar det om någon form av ceremoniell ritual eller rituellt beteende.



Midsommarstång på Gällö, Sverige

För det andra innebär tradition en grupp människor; det är kollektiv och social karaktär. För det tredje, har traditioners väktare såsom historiker tillgång till den kunskap eller sanning tradition heliga ritualer. För det fjärde, väcker traditioner känslor inom individer som kan få till stånd en större känsla av självmedvetenhet. I vissa kulturer är dessa ritualer är viktiga för en självidentitet, inom ramen för ett större samhälle.

Vi begränsar våra framsteg när vi håller fast vid traditioner som inte längre är vettiga. När traditioner är förtryckande och skadar människor snarare än att hjälpa dem. De flesta giltiga traditioner kommer inte hindrar framsteg, utan bara hålla kulturen levande med tanke på utvecklingen.

Traditionerna som har ändrats och anpassats genom generationerna är de enda som kommer att leva för evigt. Vi behöver inte gömma oss bakom våra traditioner. Vi behöver inte döma andra för att bryta traditioner. Vi behöver inte låta de yngre generationerna bära bördan av att "överge våra traditioner." Låt oss istället omfamna den naturliga utvecklingen av kultur och traditioner. Låt oss hålla fast vid traditioner som fortfarande är vettiga idag och släppa de som hindrar utveckling mot en sundare mänsklig existens. Traditioner utgör en kritisk del av vår kultur. Traditioner hjälper till att bilda strukturen och grunden för vårt samhälle. Traditioner påminner oss om att vi är en del av en historia. En historia som definierar vårt förflutna, formar vilka vi är idag och ger oss en bild av vilka vi är sannolikt kommer att bli i framtiden.



Illustration Freddy Karlsson

Typiskt svenskt

TEXT: CLARA EKLÖF

I första hand kanske dessa ord associeras till högtider som jul och påsk, som firas stort i Sverige. Men trots vårt försvenskande av dem, med vår sill och vår snaps, är de spridda över hela världen, och bottnar i grunden i kristendom och inte i svenskhet. Istället för högtider är det som är mest utmärkande svenskt något annat.

Ordet tradition är latin för "överlämnande" och syftar till överlämnandet av det kulturella och sociala arvet. Detta innefattar exempelvis just högtider, men också mer svårdefinierbara saker som synsätt och värderingar. De osynliga traditioner som finns, som inte tillkommit genom politiska beslut eller tydliga kulturella skeenden, har sakta och omedvetet ärvts ner som en ryggradskänsla i oss. På olika sätt påverkar de

oss och bidrar till att skapa det samhälle vi lever i, och det är dessa svenska traditioner som blir mest intressanta att studera närmre.

I Sverige har det på detta osynliga sätt blivit en tradition att följa Jante-lagen; det vill säga att inte framhäva sig själv eller tro sig vara förmer än andra. Sprunget ur detta har även andra värderingar och sätt att vara blivit till norm eller tradition. Konsensuskulturen är ett exempel – att man känner ett obehag inför att tycka olika. Samma sak med tysthetsnormen, som innebär att man inte pratar om sina olika åsikter eftersom det blir obekvämt. Givetvis finns det också de som bryter mot dessa traditioner, men traditionerna existerar likväl.

Yttrandefriheten är också traditionellt viktig i Sverige. Till skillnad från andra länder där den styrande makten håller hårt i tyglarna och drar in alltför avvikande och utsvävande tankar, har Sverige länge varit ett land där dessa tankar fått frodas. Visst har det även här funnits en tydlig moralkänsla om vad som är rätt och fel, men utrymmet att få uttrycka sig på har ändå varit stort. Än idag är så fallet.

I dagens Sverige finns dock en tydlig tendens att tycka att alla åsikter inte är lika mycket värda. Somliga åsikter ses rentav som fel. Bland svenskarna råder det stora åsiktsskillnader, men man pratar ändå nästan uteslutande politik med likasinnade, och målar upp en bild av dem med motsatta åsikter. Sällan möts man i sakliga diskussioner eftersom man redan på förhand är så säker på att den åsikt man själv har är den enda rätta. Att diskutera sina åsikter med meningsmotståndare skapar obekväma situationer som man vill undvika.

När åsikter stämplas som rätt eller fel kläs de felaktigt som fakta. Diskussionerna som uppstår blir endimensionella, eftersom man på förhand har bestämt att det bara finns ett rätt svar. Därmed tycker olika grupper att vissa åsikter är mer värda, och den åsikt som är norm anses helt enkelt vara mest rätt. Ett exempel är åsikten att begrepp som intersektionalitet,

tolkningsföreträde och kulturell appropriering är viktiga verktyg för att synliggöra maktförhållanden i världen, och att tycka så anses vara mer rätt och mer godhjärtat än att stå för att dessa begrepp inte är nödvändiga nycklar för att uppnå en mer jämlik värld.

I ett land med andra traditioner hade debatten kanske inte sett ut så här. Men Sverige är ett land där Jantelagen länge fått råda, och där typiska egenskaper som viljan att vara till lags och att inte stöta sig med någon legat till grund för den nuvarande konsensuskulturen. De flesta vågar inte yttra sig när de inte delar majoritetsuppfattningen, i och med att dess anförare tycker att åsikten är ett odiskutabelt faktum. De som trots detta faktiskt uttrycker sina åsikter – för den gruppen finns – är kanske ironiskt nog, då de ofta uttrycker sina starka åsikter i syftet att tjäna Sverige och svenskarna, inte särskilt svenska av sig.

Sverige är som alla länder uppbyggt av traditioner, men somliga går stick i stäv med varandra. Att följa konsensuskulturen går inte i linje med att stå upp för yttrandefriheten. Men egentligen beblendas traditioner hela tiden. Det finns ett ordspråk som säger "att vara liberal är att vara kluven". Frågan är om man inte också kan säga detsamma om att vara svensk.

Efter folkhemmet

TEXT: SIGRID RYDELL JOHNSON

Det svenska folkhemmets pappa heter Per Albin Hansson. Under 1930-talet började han och Socialdemokraterna reformera Sverige i en riktning som präglades av samförstånd och som skapade ett starkt band mellan medborgarna. Idag känns tanken om folkhemmet långt bort. Ändå finns det politiker som än idag drömmer sig bort till den här tiden. Men frågan är om det ens är möjligt att återuppliva folkhemmet.

Under 1930-talet samlades medborgarna kring folkskolan, industrisemestern, idrottsrörelsen, samma kändisar, samma tevekanal, samma husmanskost och klädkod, samma högtider som firades på samma sätt. Det skapade närmast identiska självbilder och samtalsämnen. Samförståndstanken var ett fundament i den

politiken som Socialdemokraterna och Per Albin Hansson bedrev från 1930-talet och framåt. En viktiganledning till att idén om folkhemmet blev så pass framgångsrik var att den sammanfogade vänsterns tankar om jämlikhet med högerens om nationell sammanhållning. Genom att kombinera de båda lyckades man framstå som ett parti för hela svenska folket, och inte enbart för arbetarklassen.

Vi som läser den här tidningen har växt upp i en helt annan tid, och minns därför inte folkhemmet. Men när jag promenerar längs radhusen på Ålstensgatan i Stockholmsförorten Bromma leder mina tankar mig tillbaka till tiden då folkhemmet växte fram. De ljusa funkishusen är inte bara snygga och unika. Husen, som ligger

» Tydligt kom Ålstensgatan därför kom att kallas för "SVERIGES MEST DEMOKRATISKA GATA". Huruvida den var mer jämlik än andra gator kan dock diskuteras eftersom Per Albin Hansson flyttade in i det enda huset som var utbyggt, och därmed STÖRRE än de andra radhusen.«

i veckade rader, visar hur den nya arkitekturstilen funktionalismen gick hand i hand med folkhemsbygget. Funkisen, som kom under 1920- och 30-talet var inte bara bara ett nytt formspråk inom arkitekturen, utan bakom de rena linjerna fanns visioner om en ny och bättre värld.

Genom sin ljusa praktiska utformning skulle den ge människor ett bättre och sundare liv. Stilen var dessutom ytekonomisk vilket skulle göra det möjligt för fler människor att ha råd att bo i dem. Den främsta anledningen till att jag förknippar just de här radhusen med folkhemmet är dock för att Per Albin Hansson själv bodde i ett av husen. Tydligt kom Ålstensgatan därför kom att kallas för "Sveriges mest demokratiska gata". Huruvida den var mer jämlik än andra gator kan dock

diskuteras eftersom Per Albin Hansson flyttade in i det enda huset som var utbyggt, och därmed större än de andra radhusen. När jag går av Nockebybanan och går ner mot radhuslängan ser jag framför mig hur Per Albin Hansson brukade göra detsamma. Samtidigt kan jag inte låta bli att tänka på hur främmande tanken om folkhemmet känns idag. Ändå pratar politiker än idag om att vi måste återupprätta folkhemmet.

Göran Persson försökte på sin tid mynta begreppet "Det gröna folkhemmet" och så sent som i januari i år pratade Göteborgs nya socialdemokratiska gruppleddare Ann-Sofie Hermansson, i SVTs program Opinion live, om hur vi behöver ett folkhem 2.0. Hon vill få tillbaka den folkrörelsen som fanns på Per

Albin Hanssons tid. I samma program talade Daniel Suhonen om att regeringen omgående borde föreslå en sjätte semestervecka och bättre pensioner till arbetarkvinnor och arbetarmän. Men ska Sverige verkligen tillbaka dit? Går det ens att återuppliva folkhemmet? Enligt Andreas Johansson Heinö är det faktum att Sverige har blivit ett invandrarland en viktig orsak till att tanken om Folkhemmet inte längre fungerar.

I sin bok *Farväl till folkhemmet* skriver han om hur Sverige har gått från att vara ett enhetligt folkhem till ett mångkulturellt invandrarland. Den här förvandlingen är en liberal framgångssaga. Invandare har på många olika sätt berikat Sverige, både ekonomiskt och kulturellt. Men förändringen gör också att tanken om ett folkhem där medborgarna har samma åsikter, referensramar och bakgrund känns helt främmande.

Ytterligare en anledning är att när människor väl har fått smaka på frihet och valfrihet vill de ha mer av den. De valfrihetsreformer inom välfärden som en gång var kontroversiella upplevs idag som helt självklara för människor. När människor får leva i frihet uppstår mångkultur. De kommer vilja gruppera sig och ibland även isolera sig. Människor kommer av egen fri vilja att leva sina liv olika.

Av mångkultur och mångfald följer också nya tankar och idéer, som i sin tur leder till att alla individer får ett större utbud av meningsfulla valmöjligheter, i så som livsstil, världsåskådningar och moraluppfattningar. Samtidigt menar Johansson Heinö att det är viktigt med någon form av gemenskap. Han föreslår en form av medborgargemenskap. Medborgargemenskapen är tunnare och smalare än folkhemsgemenskapen. Den grundar sig inte på människors gemensamma ursprung, kultur eller hudfärg. Istället grundar

sig gemenskapen på en författning som beskriver våra grundläggande rättigheter och skyldigheter gentemot varandra. Det är så andra invandrarländer har hanterat liknande samhällsförändringar. Enligt honom, bör Sverige även införa ett medborgarskapsprov och en obligatorisk medborgarskapsceremoni. Som, om det utformas på rätt sätt, kommer ha positiv effekt på sammanhållningen i landet.

Visst kan någon form av gemenskap och gemensam uppfattning om vilka rättigheter och skyldigheter vi har gentemot varandra vara bra. Men låt oss också komma ihåg att mångfald och mångkultur är ett resultat av att människor lever i frihet.

Människor vill och tänker olika. Och människor kommer vilja göra olika saker. Det ska politiken utgå från. Det finns aldrig en ram som passar alla samhällets medborgare.

På samma sätt som att ett radhus kan behöva en liten utbyggnad för att den ska passa en statsminister, även om han är socialdemokrat. I många fall har det svenska systemet utvecklats i och för en annan tid. En tid då medborgarna hade ungefär samma åsikter, referensramar och bakgrund. I dagens Sverige däremot, skiljer sig våra önskemål åt. Inte bara för att dagens invånare kommer från skilda kulturer, utan för att vi i grunden har olika preferensen och viljor.

Det betyder inte att samhället saknar behov av någon form av gemenskap. Utmaningen är bara att fastslå vilka de gemensamma nämnarna kan vara. Ett sätt kan vara att införa medborgarskapstester och ceremonier. Ett annat sätt kan vara att bygga upp vår gemenskap kring tanken att mångfald, valfrihet och respekt mot varandras olikheter har ett stort värde i sig och att dessa värden ska värnas.

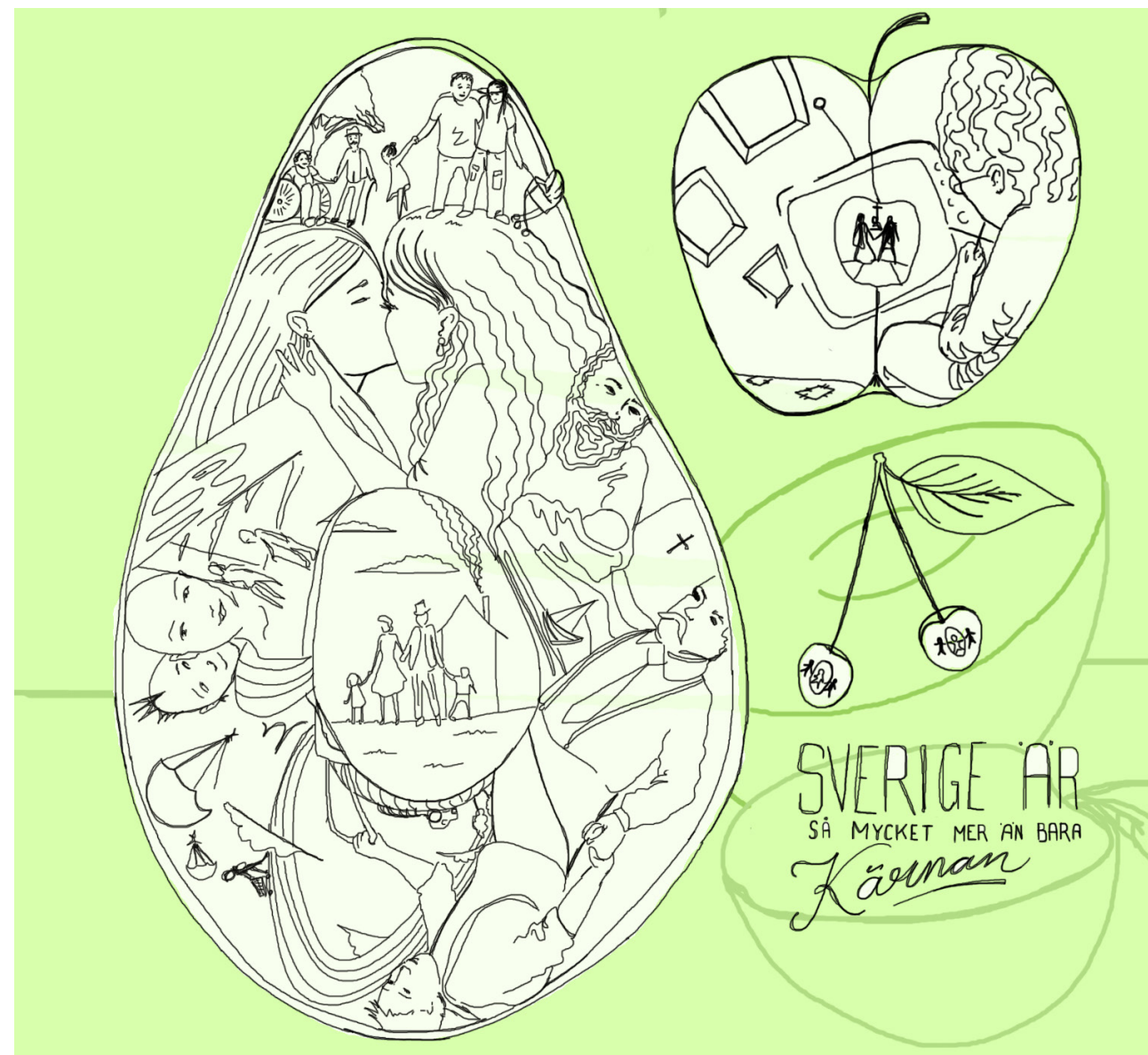


Illustration Maria Bark



Ljuset i mörkret är LIBERALA UNGDOMSFÖRBUNDET. Vi står benhårt fast vid ÅSIKTEN att ens födelseort inte ska spela någon roll för var man har rätt att bygga sig en FRAMTID.

Henrik Edin: Mer liberalism!

Den 8 mars är internationella kvinnodagen. Som liberaler och feminister är det viktigt att uppmärksamma denna eftersom det fortfarande finns mycket att göra för att stärka kvinnors förutsättningar i samhället. Trots att liberaler i Sverige sedan flera hundra år tillbaka i tiden har kämpat för att män och kvinnor ska behandlas lika finns fortfarande stora utmaningar. Det verkar dessutom inte bättre än att utvecklingen går åt fel håll på många områden.

Under flera decennier har misslyckad integrationspolitik lett till uppkomsten av parallella samhällen, där självutnämnda klädpolis tillåts korrigera tjejs klädval bara för att de inte klär sig enligt vissa konservativa normer. I ett samhälle som gör anspråk på att stå upp för rättsstaten och jämställdheten är utvecklingen en katastrof.

På grund av den oroande utvecklingen som bara har blivit allt värre de senaste åren har Liberala ungdomsförbundet beslutat att bli stödorganisation till organisationen Glöm aldrig Pela och Fadime, en organisation som

arbetar för att stoppa hedersförtrycket. En rad ledande liberala företrädare är delaktiga i organisationen, och det är av största vikt att även ungdomsförbundet visar sitt aktiva stöd. Hedersförtrycket, det som i sin vedervärdigaste form tar sig uttryck i kallblodigt mord, måste bekämpas!

Utanförskapet som har skapat parallellsamhällena möjliggör även en omfattande radikaliserings. När LUF Väst förra året var ute och kampanjade för att stoppa IS slavhandel av kvinnor kom personer fram och berättade om hur fantastisk de tyckte terrororganisationen var. I Göteborg finns det i dag fler IS-terrorister än i hela USA.

Sverige står inför stora integrationsutmaningar. Mycket står på spel. Att människor integreras innebär inte att alla ska lägga sig an en svensk kultur. Det är tillsammans, svenskfödda och utlandsfödda, som vi skapar framtidens Sverige och definitionen av vad som är svenskt. Man behöver exempelvis inte äta till och potatis på midsommar, men det finns



Foto: Malin Robertsfors Harén

några grundläggande värderingar som inte får ruckas på, som måste stå oinskränkta. Det handlar om demokrati och mänskliga rättigheter; Sverige måste förbli ett öppet land med en fungerande rättsstat.

Integrationsfrågan måste därför göras central i den politiska debatten de kommande åren, men liberala sansade röster har mycket att övervinna. Vänsterfeminister förnekar fortfarande att hedersvåld är någonting kulturellt betingat. Det gamla fossilet LO, agerar fortfarande bromskloss och hindrar effektivt en utveckling av arbetsmarknaden. Hyresrättsföreningen argumenterar fortfarande för att hålla förlegade system vid liv som lämnar människors i hemlöshet.

Det finns mycket att göra för Liberala ungdomsförbundet framöver, och man måste ha i åtanke att förutsättningarna ständigt förändras. Dagens utmaningar ser varken ut som gårdagens eller morgondagens, men svaret förblir detsamma: mer liberalism!

Recension: Star Wars

TEXT: FREDDY KARLSSON

För inte allt för länge sedan på biografer runt om i världen fortsatte äntligen den fantastiska rymdsagan med ett nytt tillskott till den stora skärmen; den sjunde Star Wars-filmen: The Force Awakens.

Fans och filmälskare har under många långa år längtat efter ett nytt bidrag i denna älskade filmserie som har kunnat mäta sig med originaltrilogin. Många har sett den nya filmen som Star Wars räddare, efter den besvikelse vi känner som Episoderna 1, 2 och 3. The Force Awakens inte bara återupplivar filmserien, den ger oss också nya tillskott som fungerar förvånansvärt bra.

Det är svårt att prata om filmen, dess karaktärer, relationerna eller storyn utan att avslöja väsentliga detaljer för den som inte vill ha dessa element avslöjade innan man sett filmen. Filmen är i regel uppbyggd på dessa icke-avslöjbara delar, från början till slut. Detta måste såklart tas i hänsyn när en recension av den nya filmen ska skrivas. Därför kan många, inklusive denna, framstå som någorlunda tunn vad gäller beskrivning av filmens handling. Men det är av en god anledning.

Episod 7 ger oss nya älskvärda karaktärer vi vill följa, men låter oss även återse en handfull av de äldre hjältarna. De nya huvudkaraktärerna, Finn och Rey, kommer från väldigt olika bakgrunder i den enorma galaxen men råkar ändå på varandra. Det är 30 år sedan det Galaktiska Imperiet föll och ett nytt hot har tagit dess plats: New Order. En junta som ser ut och låter som imperiet men som tydligen inte är Imperiet. Detta är vad Finn och Rey har emot sig. Som tur är finns det hjälp i form av Motståndsrörelsen - en annan junta som är mycket lik Rebella-lliansen från de tidigare filmerna, men som inte är Rebellalliansen.

Medan Finn och Rey visserligen är väldigt älskvärda karaktärer för oss att följa så måste dock en av filmens mest uppfriskande tillskott vara den unika skurken. Utan att ge ut för mycket om den onde Kylo Ren så ska det påpekas att detta inte är en ny Dart Vader-typ av skurk. Den är unik för denna filmserie och vad som gör det hela bättre är att det är svårt att porträttera sådana karaktärer så pass väl som det gör i den här filmen. Det är också en skurk med potential att under de kommande filmernas gång utvecklas, vilket gör det hela desto mer intressant.



Star Wars: The Force Awakens, officiell poster, Lucasfilm

Medan en hel del människor och fans verkar hylla filmen så finns det en stor kritik mot storyn i att den anses, i vissa delar, spegla vissa urvalade delar ur original-trilogin. I många fall har detta gjort att folk har kallat episod 7 för en "remake" eller till och med "reimagining". Den kritiken faller dock platt på det faktum att de efterapade elementen i den nya filmen är så pass små och mer av hyllningar snarare än stora drivande premisser.

Förutom att göra ett bra jobb med att få oss emotionellt investerade i Star Wars igen tillåts vi dessutom få så pass mycket dolt för oss att det finns mycket att spekulera om tills nästa film. Vi vet fortfarande inte allt, det är det som är så underbart med Star Wars. Vi vet att förr eller senare kommer få se alla dolda sanningar bli belysta eller till och med leda fram till en stor twist. Det är karaktärerna som berörs av dessa hemligheter och vi kan inte vänta på att få se vad som sker när sanningen väl kommer fram.

Notiser

På denna sida brukar vi vara seriösa* och helt allvarliga*.

Till myskon- servatismens försvar

TEXT: SIMONA MOHAMSSON

Att tillbringade nyårsdagen på soffan och titta på den återkommande klassikern Året med kungafamiljen som visas i SVT, att följa Kungahuset på Instagram och läsa Svensk Damtidning. Det är myskonserveratism.

Den starkaste kritiken mot monarkin är inte längre giltiga idag, om de någonsin har varit giltiga. Denna kritik är vanligtvis en viss variation av två idéer. För det första kan monarken utöva absolut makt godtyckligt utan någon som helst kontroll, vilket dom som en tyrann. Men i vår tid, de flesta monarkier besluta inom någon form av konstitutionell eller traditionell ram som begränsar och institutionaliserar sina befogenheter. Så vad är skadan av en gnutta glamor och fantasi i vår vardag.

Mot bakgrund av alla fördelar med monarki, är det uppenbart varför många medborgare i demokratier idag har en förställd nostalgi för monarkin, liksom under tidigare århundraden. För Sverige i tiden och framtiden låt folket få lite myskonserveratism.

Luffare och älvor

TEXT: ANDERS VIKING PETTERSSON

Efter Landsmötet har vi alla säkert stött på ett dilemma i och med partiets namnbyte från Folkpartiet till Liberalerna. Vad ska man nu kalla dessa människor för något? Tidigare kunde man enkelt kalla dem folkpartister, folkisarna och FParna. Nu i dagsläget blir det istället endast liberalerna. Haken uppstår när dessa personer försvarar anti-liberala saker som Systembolaget och monarkin. Det blir alltså helt fel att kalla dem liberaler för dem är med i ett parti som råka kalla sig Liberalerna. Men det finns en lösning! Eftersom partiet går med partibeteckningen (L), så räcker det med att leka med fantasin och kalla dem älvor, (L)vor!

Listan: Fem luffiga vårtecken

"Någonstans är det alltid vår" (always spring) sjunger bandet "I'm from Barcelona" i en låt för några år sedan. Och rätt har dom, någonstans är det alltid vår. Snart står vi inför säsong också i Sverige. När detta skrivs har just västkusten nåtts av beskedet att det varit plusgrader i genomsnitt i sju på varandra följande dagar. Finns det ett ord som väcker lika mycket känslor för svenskar än meteorologisk vår? Det tror inte vi. Listan i den här tidningen handlar om fem luffiga vårtecken.

- 1** House of cards börjar sända igen, ytterligare en säsong står för dörren. Snart nås vi av spekulationer in absurdum, politiska konflikter och maktspel i korridorerna (näja, i alla fall på facebook). Kommer rörelsen klara det även den här säsongen?
- 2** Även fast våren är porten till sommaren, kommer luffare antagligen tala sig hessa över att winter is coming. Ytterligare en storslagen serie återupptar nästa säsong, Game of Thrones. Men det är lugnt, i Liberal ungdom kommer ni aldrig höra spoilers.
- 3** Bokrea. Ofta med versaler: BOKREA! Under våren vallfärdar vi till närmsta bokhandel för att där fiska upp de mest attraktiva titlarna. Eller perifera titlar för den delen. Sen ligger varje luffare i djup trans tills dess att solstrålarna når bokens blad i vardagsrummet.
- 4** Årsmötestider! Varenda distrikt i LUF har årsmöte under våren. När den här tidningen kommer ut har de flesta avhandlats. Nya styrelser har tillsatts, vissa har blivit omvalda, andra nyvalda och ur motionsdimman kan framtida kongressfrågor skönjas redan nu!

Duellen: Rösträttsålder

Frågan om rösträttsålder är återigen uppe i debatten. Är det här en rättighet som ska tillfalla så många som möjligt, eller är debatten bara ett favoritobjekt bland alla lillgamla elevkårsordföranden som längtar efter att bli demokrater? Kanske. På dessa sidor debatterar Hannes Rudsäter med Anders Viking Pettersson huruvida Sveriges rösträttsålder ska sänkas till 16.

Nej!

TEXT: ANDERS VIKING PETERSSON

Debatten om när man är mogen att rösta i allmänna val kan diskuteras i evigheter. Saken är den att det egentligen inte går sätta en exakt ålder på när man är mogen att rösta. Detta på grund av att politisk mognad är individuell snarare än generell.

Det finns fall där 12-åringar är mer pålästa och resonabla i sin politiska övertygelse än 60-åringar som röstar i hög grad på samma parti varje val. Om man ska sätta en åldersgräns för när man ska vara röstberättigad så bör det rimligtvis vara när man fått ansvar att styra sitt eget liv. Det vore märkligt om man först fick förtroendet att vara med och påverka landets ekonomi innan man ens har möjlighet att styra över sin egen.

Men egentligen handlar det om att skilja på barn och vuxna. Den vitala skillnaden är att barn har rättigheter och vuxna har skyldigheter. Drar man frågan om rösträttsålder till sin spets kan man börja diskutera hur lågt åldern för att rösta kan sättas.

Grön Ungdom i Stockholmsregionen gick 2012 ut och ville slopa rösträttsålder helt och hållet. Det skulle kunna innebära att barn i alla åldrar blir måltavlor för politiska kampanjer. Barn ska få vara barn utan att vara förpliktiga till att behöva ta hand om vår demokrati. Det ansvaret ska vila på de vuxna som har den skyldigheten.

Därför bör rösträttsåldern kvarstå vid 18 år när man blir myndig. Emellertid kan inte myndiga personer under 20 år i förmyndar-Sverige köpa starköl på Systembolaget, gå på kasino eller inneha springknivar. Men det är en annan debatt.



KUNSKAP HAR ALDRIG VARIT EN FÖRUTSÄTTNING FÖR ATT FÅ RÖSTA.«

Ja!

TEXT: HANNES RUDSÄTER

”Myndighet, valbarhet och rösträtt bör hänga samman”, hävdar motståndare till sänkt rösträttsålder. Argumentet är i sig rimligt: En konstant åldersgräns underlättar givetvis. Synd då att svenska medborgare blir straffmyndiga vid 15 års ålder, har fullgjort sin skolplikt vid 16, inte får handla på systemet förrän de blivit 20 och själva inte har rätt att besluta sig för att steriliseras förrän de fyllt 25.

”Om man inte anses redo att ta ansvar för sitt eget liv bör man heller inte få ta ansvar för andras”, hävdar motståndare till sänkt rösträttsålder. Men glöm då inte att en femtonåring kan dömas för brott. Han eller hon saknar samtidigt möjlighet att påverka de lagar som avgör påföljd. En sextonåring är klar med grundskolan och har därmed all utbildning som samhället anser är nödvändig. Ändå ges han eller hon inte demokratiskt inflytande. Den så kallade ungdomsfrågan finns inte – ungdomar berörs av alla frågor. I och med exkluderandet av unga missas viktiga perspektiv inom områden som utbildning, feminism och miljö. Att de

som faktiskt ska lära sig, eleverna, inte får spela en större roll i skolpolitiken är märkligt. Därför blir frågan: Om unga inte får lyfta ungas perspektiv, vem lyfter det då?

”Unga saknar kompetensen som krävs”, hävdar motståndare till sänkt rösträttsålder. För det första: nej. Patrik Lindenfors, forskare i biologisk och kulturell evolution vid Stockholms universitet, konstaterade i DN 2013 att ungdomar av idag besitter större omvärldskunskap och är mer politiskt insatta än någonsin tidigare. Gruppen har dessutom större genomsnittlig intellektuell kapacitet än många tidigare förstagångsväljargenerationer, skriver han. För det andra: Kunskap har aldrig varit en förutsättning för att få rösta. Den 14 september 2014 väntade i alla fall inget IQ-test på mig utanför vallokalen.

”Det pratas ofta om ungdomar som den kommande generationen, men vi måste också ges inflytande där vi är”, som en vän till mig har uttryckt det. Sänk gränsen till det år man fyller 16.

Posttidning B

Avsändare

Liberala Ungdomsförbundet
Hantverkargatan 25ÖG
11221 Stockholm

